

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 27. novembra 2014 v Bratislave v trestnej veci obžalovaného **JUDr. J. V.** pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák. formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. b/ Tr. zák., o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného JUDr. J. V. vedená na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 29T 52/2012, sa tomuto súdu **odníma a prikazuje sa Okresnému súdu Považská Bystrica.**

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde Žilina sa vedie pod sp. zn. 29T 52/2012, konanie v trestnej veci obžalovaného JUDr. V. pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák. formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. (návodca).

Písomným podaním z 23. septembra 2014 (č. 1. 365 spisu) obžalovaný požiadal o odňatie veci príslušnému okresnému súdu a jej prikázanie inému súdu v inom kraji, mimo žilinského, v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por.

V písomnom zdôvodnení potom poukázal na to, že sudcovia Okresného súdu v Žiline a prokuratúra nemusia konať nestranne, nakoľko **poškodeným** je prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina, nerešpektujú jeho práva, keďže súd nekriticky prijal obžalobu, napriek jeho nevine.

Najvyšší súd ako súd najbližšie spoločne nadriadený krajským súdom Slovenskej republiky preskúmal podaný návrh v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. ako aj predložený spisový materiál a dospel k takému záveru, že v danom prípade je daný dôvod na odňatie.

Z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený (§ 23 ods. 1 Tr. por.).

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky **nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi**. Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať, to znamená brať ju do úvahy aj pri rozhodovaní o návrhoch na odňatie a prikázanie veci príslušnému súdu podľa § 23 Tr. por.

Odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Tr. por. je výnimkou z vyššie uvedenej ústavnej zásady. Dôležité dôvody v zmysle § 23 Tr. por. môžu byť dôvody, ktoré zabezpečujú nestranné a zákonné prerokovanie veci, náležité zistenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania. Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. patrí aj **vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania**.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, prísediaci, prokurátor, vyšetrovateľ, policajt, probačný a mediačný úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi a splnomocnencom, alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel **pro foro interno**, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujeme nestrannosť **subjektívnu** (konkrétne) a nestrannosť **objektívnu alebo štruktúrálnu** (abstraktnú).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale **podľa objektívnych symptómov**. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával.

Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, a predovšetkým obvineného. Tiež sa v tomto smere odkazuje na to, že spravodlivosť nemôže byť iba vykonávaná, ale musí sa tiež javiť, že je vykonávaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

I keď z obsahu spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by medzi poškodeným prokurátorom a sudcami daného súdu boli osobné vzťahy takej intenzity, ktoré by im bránili postupovať vo veci spôsobom vyššie naznačeným, avšak okolnosť, že poškodený prokurátor, ktorý inicioval práve teraz prejednávané stíhanie obžalovaného a jeho vzťah k ostatným sudcom daného súdu (pracovnoprávny, kolegiálny, priateľský..) môže vzbudzovať pochybnosti o nezaujatosti dotknutých sudcov.

Aj podľa ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2002, sp. zn. Ndt 58/02) základné princípy nezávislosti súdnictva vyjadrené v článku 141 Ústavy Slovenskej republiky znamenajú, že súdne konania a rozhodnutia majú byť nielen objektívne a nestranné, **ale objektívnymi a nestrannými sa majú javiť aj navonok.**

V danom prípade najvyšší súd ani nezistil, že by obžalovaný svojím návrhom mal v úmysle spôsobiť nedôvodné prieťahy v konaní.

Navyše zo spisového materiálu je zrejmé, že Generálna prokuratúra Slovenskej republiky odňala trestnú vec obžalovaného JUDr. J. V. Krajskej prokuratúre v Žiline a Okresnej prokuratúre Žiline a prikázala ju na ďalšie konanie Krajskej prokuratúre v Trenčíne a táto následne Okresnej prokuratúre v Považskej Bystrici.

Vyššie uvedené skutočnosti preto odôvodňujú záver, že súdne konanie vedené na Okresnom súde v Žiline, bez akéhokoľvek spochybňovania profesionality sudcov, by sa ako objektívne a nestranné nejavilo navonok. V danom prípade nie je podstatné, či sa jednotliví sudcovia subjektívne cítia, alebo necítia zaujatí v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por., nakoľko pochybnosti o objektívnosti a nestrannosti ich rozhodovania v prejednávanej trestnej veci sú objektívneho charakteru.

Na margo námietky smerujúcej procesnému postupu súdu v danej veci obžalovaného treba uviesť iba toľko, že táto nemá v súvislosti s daným rozhodovaním žiadnu relevanciu (viď k tomu ust. § 32 ods. 6 Tr. por.).

Na základe vyššie uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky trestnú vec obvineného JUDr. V. odňal Okresnému súde Žilina a prikázal ju Okresnému súde Považská Bystrica, čo zodpovedá aj požiadavkám rýchlosti a hospodárnosti trestného konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 27. novembra 2014

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová